

Streszczenie

Pogłębiający się proces integracji europejskiej wymusił na ustawodawcach poszczególnych państw członkowskich wdrożenie wspólnych regulacji dotyczących ochrony konsumentów. Wzrost znaczenia nowych technologii przyczynił się do wprowadzenia innowacyjnych konstrukcji i rozwiązań w zakresie usług płatniczych, a co za tym idzie powstała konieczność zapewnienia konsumentom tego rodzaju usług podstawowej ochrony. Według Komisji Europejskiej kierunkiem, w którym powinna podążać Europa jest ciągły rozwój zintegrowanego rynku wewnętrznego bezpiecznych płatności elektronicznych. Ma on zasadnicze znaczenie dla wspierania wzrostu unijnej gospodarki i zapewnienia konsumentom, akceptantom i przedsiębiorstwom wyboru i przejrzystości usług płatniczych, tak by mogli w pełni korzystać z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (PSD2)

Komisja Europejska zaproponowała unowocześnienie funkcjonujących rozwiązań i uwzględnienie nowych rodzajów usług płatniczych, takich jak usługi inicjowania płatności. Usługodawcy wprowadzili na rynku europejskim innowacyjne i konkurencyjne produkty, zapewniając szersze i często tańsze alternatywy dla płatności internetowych, które nie były uregulowane. Uwzględnienie w przepisach prawnych rozwiązań w zakresie usług płatniczych zwiększyło przejrzystość, zakres innowacji i bezpieczeństwa w ramach jednolitego rynku i stworzyło pole do konkurowania pomiędzy różnymi dostawcami usług płatniczych. Jednocześnie, pewne zasady określone w dyrektywie PSD, takie jak zwolnienia z szeregu działań związanych z płatnościami (usług płatniczych świadczonych w ramach „ograniczonej sieci” lub za pośrednictwem telefonów komórkowych lub innych urządzeń IT) zostały zaimplementowane przez państwa członkowskie w różny sposób, co prowadziło do arbitrażu regulacyjnego i niepewności prawnej. W wielu dziedzinach doprowadziło to również do zmniejszenia ochrony konsumentów i zakłócenia konkurencji.

Wszyscy konsumenci mogą wiele zyskać na prawdziwie jednolitym rynku usług finansowych. Nadal istnieją jednak poważne przeszkody utrudniające jego integrację. Trzeba je usunąć, zanim możliwe będzie ograniczenie fragmentacji rynku do stopnia, przy którym wszyscy konsumenci będą mogli korzystać z szerszej oferty i wyższej jakości usług w połączeniu z

wysokim poziomem bezpieczeństwa. Gdy taka sytuacja zostanie osiągnięta i zakup usług finansowych za granicą stanie się rzeczywistością dla coraz większej liczby Europejczyków, pojawi się wówczas presja konkurencyjna, która przyniesie korzyści wszystkim konsumentom, również tym, którzy nadal będą dokonywać zakupu usług finansowych we własnym kraju.

Komisja Europejska usunęła już wiele przeszkód regulacyjnych za pomocą przepisów unijnych, a także określiła plany dalszych prac konsolidujących dorobek prawny UE i stymulujących innowacje. Rozwiązania z zakresu FinTech przyniosą nowe możliwości usunięcia niektórych z pozostałych przeszkód utrudniających integrację i dalsze otwarcie rynków krajowych, pod warunkiem że wprowadzone zostaną również odpowiednie zabezpieczenia.

Celem niniejszej pracy jest analiza przepisów dotyczących ochrony konsumentów transgranicznych usług płatniczych w Unii Europejskiej oraz ocena poziomu ich ochrony. Rozważanie przytoczonych zagadnień wprowadzi możliwość określenia perspektywy rynku usług płatniczych oraz jego znaczenie w zakresie potrzeb kształtowania przyszłej legislacji, z uwzględnieniem zmieniających się trendów społecznych i gospodarczych.

Opracowywany temat został wybrany ze względu na powszechność usług płatniczych oraz wzrost znaczenia aspektu transgranicznego w przypadku ich świadczenia. Jednocześnie brak jest całościowego opracowania analizującego przedstawioną tematykę. Zagadnienia omawiane w pracy charakteryzuje brak ukształtowanej, jednolitej, spójnej linii orzeczniczej i dorobku doktryny. Jednocześnie podkreślić należy, że w zakresie analizowanej materii dochodzi do dynamicznych zmian ze względu na szybki rozwój nauk IT oraz trwale rosnące zapotrzebowanie w zakresie transgranicznych usług płatniczych. Ponadto wnioski *de lege lata* zawarte w niniejszej pracy mogą przyczynić się do zmian legislacyjnych w omawianej materii.